

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 87.093 van 9 mei 2000

A. 88.614/VIII-1621

- In zake :
- 1. de vereniging zonder winstoogmerk “Ecole Notre- Dame de la Sainte-Espérance”,**
 - 2. VAN HOUTTE Benoît,**
 - 3. GOMBEER Jacques,**

die woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Roger LEFEBVRE, advocaat,
rue Piervenne 146
5590 Ciney,

tegen :

de Franse Gemeenschap,
vertegenwoordigd door haar Regering,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Martine VAN ASSCHE, advocaat,
Voorzittersstraat 28
1050 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIIIe KAMER, RECHTSPREKEND IN KORT GEDING,

Gezien de op 23 december 1999 ingestelde vordering, waarbij de vereniging zonder winstoogmerk “Ecole Notre-Dame de la Sainte-Espérance”, Benoît VAN HOUTTE en Jacques GOMBEER de schorsing van de tenuitvoerlegging vorderen van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering d.d. 21 mei 1999 “tot vaststelling van de voorwaarden om te kunnen voldoen aan de leerplicht door het verstrekken van onderwijs aan huis”;

Gezien het gelijktijdig ingediende verzoekschrift, waarbij dezelfde verzoekers de nietigverklaring van diezelfde handeling vorderen;

Gezien de nota met opmerkingen en het administratief dossier van de verwerende partij;

Gezien het verslag van de heer ERNOTTE, auditeur bij de Raad van State;

Gelet op de beschikking van 6 april 2000 waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 5 mei 2000;

Gelet op de kennisgeving aan de partijen van het verslag en van de beschikking tot bepaling van de rechtsdag;

Gehoord het verslag van de heer GEUS, kamervoorzitter,

Gehoord de opmerkingen van Mr. LEFEBVRE, advocaat, die voor de verzoekende partijen verschijnt, en van Mr. L. CAMBIER, loco Mr. VAN ASSCHE, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer ERNOTTE, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat het doel van de eerste verzoekende partij, luidens artikel 3, eerste lid, van haar statuten, bestaat in “het verstrekken van katholiek onderwijs, inzonderheid maar niet uitsluitend op het niveau van het lager onderwijs. Dat onderwijs wordt verstrekt volgens de normen vastgesteld door het magisterium van de Kerk, inzonderheid in de encycliek “Divini Illius Magistri” van paus Pius XI, en volgt uitsluitend de traditionele catechismus zoals die in gebruik was tot het Tweede Vaticaans Concilie”; dat ze sedert het schooljaar 1989-1990 het onderwijs organiseert in een vrije niet-gesubsidieerde lagere school; dat de tweede verzoeker de vader is van een leerling van die school; dat de derde verzoeker de vader is van een kind waaraan hij thuis onderwijs verstrekt;

Overwegende dat het onderwijs aan huis in artikel 1, 3°, van het bestreden besluit als volgt gedefinieerd wordt :

“ onderwijs verstrekt door de ouders zelf, door iemand anders aangesteld door de ouders of door een inrichting die de ouders hebben gekozen, die noch ingericht [noch gesubsidieerd] noch erkend is door de Franse Gemeenschap;”

dat in artikel 4 van dat besluit staat dat het onderwijs aan huis “van een niveau [moet zijn] dat gelijkwaardig is met het peil dat opgelegd is aan de onderwijsinrichtingen, georganiseerd, gesubsidieerd of erkend door de Franse Gemeenschap en dat beantwoordt aan de bepalingen van de artikelen 6, 8 en 16 van het decreet van 24 juli 1997 dat de prioritaire taken bepaalt van het basisonderwijs en van het secundair onderwijs en de structuren organiseert die het mogelijk maken ze uit te voeren”; dat in het bestreden besluit bepaald wordt hoe controle wordt uitgeoefend op het niveau van het aan huis verstrekte onderwijs; dat er onder meer in bepaald is dat de ouders hun kind in een onderwijsinstelling moeten inschrijven, waarvan het onderwijs door de Franse Gemeenschap wordt georganiseerd of die door de Franse Gemeenschap wordt gesubsidieerd of erkend is, indien het studieniveau na twee controles onvoldoende wordt geacht door een examencommissie die bestaat uit de kantonnale inspecteur van het lager onderwijs en vier directeurs van lagere of basisscholen waarvan het onderwijs door de Franse Gemeenschap wordt georganiseerd of die door de Franse Gemeenschap worden gesubsidieerd, of wanneer het kind het getuigschrift van basisonderwijs niet heeft behaald en de leeftijd van 13 jaar heeft bereikt;

Overwegende dat de eerste twee verzoekende partijen een eerste middel ontlenen aan schending van artikel 1, § 6, van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht; dat ze aanvoeren dat het bestreden besluit een dermate uitbreidende definitie geeft van het wettelijk begrip onderwijs aan huis, dat ze niet verenigbaar is met dat begrip; dat ze voorts stellen, om aan te tonen dat de in artikel 1, 3°, van het bestreden besluit gegeven definitie verkeerd is, dat deze definitie ertoe zou leiden dat “het onderwijs van kinderen die gedomicilieerd zijn in het Franse taalgebied en onderwezen worden in een instelling waarvan het onderwijs door de Vlaamse of de Duitstalige Gemeenschap wordt georganiseerd, of die door de Vlaamse of de Duitstalige Gemeenschap wordt gesubsidieerd of erkend is, dan wel onderwezen worden in het buitenland, in een instelling waarvan het onderwijs door de plaatselijke overheid wordt georganiseerd, of die door de plaatselijke overheid wordt gesubsidieerd of erkend is, gecontroleerd wordt door de inspectiediensten van de Franse Gemeenschap”; dat de eerste twee verzoekende partijen uit het voorgaande besluiten dat het bestreden besluit “geen rechtsgrond heeft ten aanzien van schoolinstellingen waarvan het onderwijs niet door de Franse Gemeenschap wordt georganiseerd, of die niet door de Franse Gemeenschap worden gesubsidieerd of erkend zijn en bijgevolg met machtsoverschrijding is uitgevaardigd”;

Overwegende dat de eerste verzoekende partij niet aantoon - en zelfs niet aanvoert - dat de gecoördineerde wetten van 20 augustus 1957 op het lager onderwijs van toepassing zijn op de lagere school waarvan zij het onderwijs

organiseert; dat indien het eerste middel van het beroep wordt aangenomen en ernstig wordt bevonden, daaruit zou volgen dat de ouders van de leerlingen van die school zich schuldig zouden maken aan het strafbare feit bepaald in artikel 5 van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht; dat zij zich, om aan te tonen dat ze de genoemde verplichting in acht nemen, immers alleen kunnen beroepen op de uitzondering bepaald in artikel 1, § 6, van de genoemde wet, dat luidt als volgt :

“ Aan de leerplicht kan eveneens worden voldaan door het verstrekken van huisonderwijs, mits het beantwoordt aan de door de Koning te bepalen voorwaarden”;

dat de verzoekende partijen bijgevolg geen belang hebben bij het middel, dat dus niet ontvankelijk is;

Overwegende dat de drie verzoekende partijen een tweede middel ontleen aan schending van de artikelen 10, 11 en 24, § 1, eerste lid, van de Grondwet; dat ze in een eerste onderdeel opmerken dat “artikel 4 van het bestreden besluit voorschrijft dat het onderwijs aan huis moet beantwoorden aan de bepalingen van de artikelen 6, 8 en 16, en eventueel ook de artikelen 24-25 en 34-35, van het decreet van 24 juli 1997 dat de prioritaire taken bepaalt van het basisonderwijs en van het secundair onderwijs en de structuren organiseert die het mogelijk maken ze uit te voeren”; dat ze vaststellen dat luidens artikel 10 van het bestreden besluit de controle van het studieniveau overeenkomt met de basisvaardigheden bepaald bij het decreet van 26 april 1999; dat het volgens hen onder meer het gebruik van overdreven dure en overbodige technische middelen oplegt, die zelfs schadelijk zijn voor de geestelijke concentratie, zoals het Internet, cd-rom, audiovisuele en computerapparatuur en multimediadragers; dat ze, wat betreft artikel 6, 7° (lees : artikel 8, 9°) van het genoemde decreet, de inmenging in de interne organisatie van de instelling hekelen, doordat opgelegd wordt dat een aanvang wordt gemaakt met democratische gebruiken van verantwoordelijk burgerschap in het kader van de school, en, wat betreft artikel 6 (lees : 8, 10°), het er niet mee eens zijn dat de school verplicht wordt open te staan voor het democratisch debat van de gemeente; dat ze aanvoeren dat het doel dat met die bepalingen wordt nagestreefd onduidelijk is en stellen dat “dat ofwel niets betekent, ofwel dat de stellers ervan, zich verschuilend achter de onbegrijpelijke redactie van het decreet, van plan waren ideologische richtlijnen op te leggen (...) die de scholen en de gezinnen verplichten politieke keuzes te maken”; dat ze van oordeel zijn dat “het hier gaat om een inmenging van de overheid die afbreuk doet aan de vrijheid van onderwijs en zelfs gewoonweg aan de door de Grondwet gewaarborgde vrijheid”; dat de verzoekende partijen in een tweede onderdeel aanvoeren dat de decretale bepalingen “uitgesproken ideologisch getint zijn”; dat dat volgens hen geldt voor de verplichting “mee te werken aan de

ontwikkeling van een democratische, solidaire gemeenschap die pluralistisch is en openstaat voor andere culturen”, de “persoonlijke en gezamenlijke gehechtheid aan de idealen die de grondslagen zijn van de democratie” en het “actief deelnemen aan de uitbouw en de verwezenlijking van het project voor meer rechtvaardigheid en solidariteit”; dat ze tevens de volgende grief formuleren :

“ Gezamenlijke seksuele opvoeding vanaf de lagere school :
“het voortplantingsorgaan en de instandhouding van de soort”, waarbij ze erop wijzen dat de schooltelevisie sedert meer dan vijftientig jaar films uitzendt met vertoning van naakt”;

dat ze dienaangaande, in het betoog betreffende het moeilijk te herstellen ernstig nadeel dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van het bestreden besluit hun zou kunnen berokkenen, erop wijzen dat in geval de kinderen niet slagen bij de voorgeschreven controles, de ouders het gevaar lopen “dat hun kinderen aan hen zullen worden onttrokken, en de overheid hen in een school zou plaatsen waar ze de kans lopen “gevormd” te worden tegen de morele en religieuze overtuigingen van hun ouders in en in een context (bijvoorbeeld van zedeloze gezamenlijke seksuele voorlichting in een gemengde klas) met zeer ernstige en, op menselijke vlak, onherstelbare gevolgen voor de geestelijke toekomst van hun kinderen”; dat ze ten slotte in een derde onderdeel aanvoeren dat de straffen die zijn vastgesteld bij de artikelen 11, 16 en 17 van het bestreden besluit “kennelijk onredelijk zijn, overdreven ten aanzien van de nagestreefde doelstellingen en discriminerend ten opzichte van de andere scholen”; dat ze uiteenzetten dat indien een kind - zelfs herhaaldelijk - niet slaagt, zulks niet wil zeggen dat het onderwijs dat de leerling heeft gekregen slecht is, en voorts stellen dat “er blijkbaar nooit sprake van is geweest dat de overheid een schoolplichtige leerling verplicht van school te veranderen zodra hij voor twee opeenvolgende examens zakt in een gesubsidieerde officiële school”; dat de verzoekende partijen steunen op ministeriële verklaringen van 1883 en 1914; dat ze tot slot het volgende zeggen :

“ Het zou bovendien absurd, zeer onrechtvaardig, in strijd met de vrijheid van onderwijs en discriminerend zijn indien de ouders van een leerling die bij twee opeenvolgende controles gezakt zou zijn, gedwongen zouden worden hun kind uit een privé-school weg te halen, zelfs indien het percentage geslaagden onder de leerlingen van die school hoger ligt dan het gemiddelde in de officiële of gesubsidieerde vrije scholen, of te verbieden een leerling die van een andere privé-school komt of van onderwijs aan huis - gesteld dat de kwaliteit werkelijk onvoldoende is - in zulk een privé-school in te schrijven”;

Overwegende dat artikel 24, § 1, eerste lid, van de Grondwet het volgende bepaalt :

“ Het onderwijs is vrij; elke preventieve maatregel is verboden; de bestraffing van de misdrijven wordt alleen door de wet of het decreet geregeld”;

dat deze bepaling niet kan worden uitgelegd alsof ze iedere dwingende maatregel inzake onderwijs verbiedt; dat ze gelezen moet worden in samenhang met het tweede lid van artikel 24, § 1, dat de keuzevrijheid van de ouders waarborgt, en met de artikelen 10, 11 en 24, § 4, van de Grondwet, waarin het beginsel is vastgelegd dat alle leerlingen gelijk zijn; dat de vrijheid van onderwijs verwoord wordt en de draagwijdte ervan nauwkeurig weergegeven wordt in artikel 6 van de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving, dat luidt als volgt :

“ Op voorwaarde dat een wettelijk bepaald minimumleerplan en minimumlesrooster in acht worden genomen, beschikt elke inrichtende macht over de vrijheid voor haar onderwijsnet en zelfs voor elke onderwijsinrichting de lesroosters vast te stellen en, onder voorbehoud van goedkeuring door de Minister met het oog op het waarborgen van het studiepeil, haar leerplannen op te stellen.

Elke inrichtende macht kiest vrij haar pedagogische methodes.”;

dat het bestreden besluit, in zoverre het ervoor zorgt dat kan worden nagegaan of alle leerlingen een gelijk studieniveau hebben, de in het middel aangevoerde bepalingen niet schendt; dat de opportuniteitskritiek ingebracht tegen de genoemde decreten van 24 juli 1997 en 26 april 1999, waarvan de grondwettigheid niet door de verzoekende partijen wordt betwist, niets te maken heeft met de wettigheid van het bestreden besluit; dat geen van beide onderdelen van het middel ernstig is; dat het onderwijs aan huis niet dezelfde waarborgen biedt als het door de Franse Gemeenschap georganiseerde of gesubsidieerde onderwijs; dat een verschillende behandeling van wezenlijk verschillende onderwijsmethoden geen discriminatie inhoudt; dat, gezien artikel 3, lid 1, van het verdrag inzake de rechten van het kind, dat bepaalt dat bij alle maatregelen betreffende kinderen “de belangen van het kind de eerste overweging” vormen, het noch onredelijk, noch overdreven is op te leggen dat een leerling, wanneer twee keer is vastgesteld dat hij niet over een voldoende studieniveau beschikt, ingeschreven wordt in een onderwijsinstelling die in staat is hem degelijk onderricht te verstrekken; dat het derde onderdeel van het middel niet ernstig is;

Overwegende dat niet voldaan is aan één van de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, eerste lid, van de gecoördineerde wetten, die vervuld moeten zijn opdat de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden handeling kan bevelen; dat de vordering tot schorsing niet kan worden toegewezen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De vordering tot schorsing wordt afgewezen.

Artikel 2.

De beslissing over de kosten wordt in beraad gehouden.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op negen mei tweeduizend door :

de Hr.	GEUS,	kamervoorzitter
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M.-Cl. HONDERMARCQ.

J.-Cl. GEUS.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.